

A Civil Közoktatási Platform véleménye

a 2026. évi [...] törvénytervezetről a közneveléssel kapcsolatos egyes törvények
módosításáról
illetve a
.../2026. (....) kormányrendeletéről a pedagógusok új életpályájáról szóló 401/2023. (VIII.
30.) Korm. rendelet módosításáról

1. ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEK

Javaslat:

- Javasoljuk, hogy a szabályozás terjedjen ki a szakképző intézményekre is. Ha ez nem lehetséges, legalább egyértelművé kellene tenni, hogy a törvényben és a kormányrendeletben milyen intézményekről van szó.
- Minimalizálni kell a köznevelés és a szakképzés szabályozásának szétválását.

Indoklás:

Nem helyeselhető, hogy a szakképző intézményeket nem tekintik köznevelési/közoktatási intézménynek. A pedagógiai dokumentumok, amelyekről a jogszabály intézkedik, illetve az igazgatói pályázatok kérdése a szakképzésben is releváns, a szabályozásnak ott is érvényesnek kellene lennie, legfeljebb a véleményezők köre egészülhetne ki a gyakorlati képzés vonatkozásában.

Javaslat:

- A jogszabálynak csak átmeneti jelleggel, a közeljövőben elengedhetetlen döntésekre kellene szorítkoznia. A kormányrendeletet és a törvénymódosításoknak a köznevelésben dolgozók tanácsára vonatkozó részét vissza kellene vonni.

Indoklás:

A dolgozói, szülői és diákképviselő kérdésére komoly társadalmi vitát igényel, amit nem lehet egy 8 napos egyeztetés keretében lezárni. Különösen érzékeny kérdés a közalkalmazotti tanácsok kérdése, amelynek szabályozása ráadásul feltételezi a tankerületek megmaradását. A szakszervezeteket érintő szabályozást előzetesen egyeztetni kell a szakszervezetekkel.

Javaslat:

Egészítsék ki a javaslatcsomag címét „az oktatási intézmények demokratikus működésére” való utalással

Indoklás:

A javaslatok többsége nem csak a tankerületi fenntartású iskolákra vonatkozik, így a cím félrevezető.

2. A KÖZALKALMAZOTTAK JOGÁLLÁSÁRÓL SZÓLÓ 1992. évi XXXIII. törvény módosítása

Nem értjük, miért szerepel ez ebben a javaslatcsomagban.

Indoklás: A köznevelésben már nem dolgoznak közalkalmazottak.

3. AZ INTÉZMÉNYI DOKUMENTUMOK ELFOGADÁSA

A törvénytervezetben az Nkt. 25. § (1) bekezdéséről; Nkt. 70. § (2) bekezdés b) pontjáról; 83. § (2) bekezdés g) pontjáról

Problémák:

- Az intézményi tanácsnak, az iskolaszéknek, a szülői közösségeknek és a diákoknak az SZMSZ-en túl más dokumentumoknál is legyen véleményezési, esetleg egyetértési joguk.
- Hiányzik a szabályozásból az Intézményi Fejlesztési Terv elfogadásának szabályozása.

A törvénytervezet az Nkt. 26. § (1) bekezdéséről; Nkt. 70. § (2) bekezdés a) pontjáról

Problémák:

- Ha az intézményben nincs iskolaszék (óvodaszék, kollégiumi szék), a jogszabálynak meg kell határoznia a véleménykérés módját, bevonva a szülői szervezetet és a diákönkormányzatot. Ha ezek sincsenek, a nevelőtestületnek/szakalkalmazotti értekezletnek fórumokat kell szerveznie a szülők és tanulók számára.
- Ha az intézményben van intézményi tanács, annak is kell jogosultságot adni.
- Fontos, hogy a kisebbségben maradt vélemények is jelenjenek meg a székek, illetve az intézményi tanács véleményalkotásában, így ha a diákönkormányzatnak vagy a szülői szervezetnek eltérő a véleménye, azt is meg kell jeleníteni.

A pedagógiai program jóváhagyása

A törvénytervezetben az Nkt. 26. § (1) bekezdésével; továbbá a 70. § (2) bekezdés a) pontjával kapcsolatos rendelkezésekkel összefüggésben megfogalmazott javaslatok ügyében a Civil Közoktatási Platform csak részben jutott egységes álláspontra. A vitát a jóváhagyás kérdése okozta.

Javaslat:

- **„A” variáció (Decentralizált, társadalmi részvételen alapuló javaslat):** A pedagógiai programot a nevelőtestület készítse és fogadja el javaslatként, a jóváhagyás joga pedig az intézményi tanácsé legyen. Ha nincs ilyen tanács, a

fenntartó hagyja jóvá. „B” **Variáció (Radikális törlési javaslat):** A szövegből teljesen törölni kell az „és az igazgató hagyja jóvá” részt.

- Javasoljuk, hogy legyen újból a közoktatásban is szakértői névjegyzék, legyenek olyan szakértők, akik szakmailag magas színvonalon képesek intézményi pedagógiai program tervek jogi és szakmai véleményezésére. Különösen az „A” variáció elfogadása és a későbbiekben való érvényesülése esetén lenne ennek fontos szerepe. Szakértői testületre egyébként is szükség lesz.

Indoklás:

Mindkét variáció mellett szóló érvek:

- A pedagógiai program összeállításában, szakmai tartalmának kialakításában alapvető szerepet az intézmény pedagógusainak és vezetőinek kell játszaniuk, ezért a nevelőtestület (a vezetőkkel együttműködésben, konszenzusra törekedve) meghatározó szerepet kell, hogy játsszon a döntésben. A törvényjavaslatban szereplő megoldás (az igazgató jóváhagyó szerepe) a nevelőtestület autonómiáját megkérdőjelező megoldást tartalmaz.
- A pedagógiai programot a nevelőtestületnek és az intézményvezetésnek együttműködve kell végrehajtaniuk. Ha konfliktus adódik a pedagógiai program elfogadása során (a törvénytervezetben leírt változatot feltételezve), akkor az igazgató valójában ráerőszakol egy saját pedagógiai programot a nevelőtestületre, aminek szinte biztos, hogy az intézményi pedagógiai munka látja majd a kárát.

Az „A” variációval kapcsolatos érvek:

- Mellette: az intézmény nem csak a pedagógusoké, hanem alapvetően a környezetét alkotó közösségé, ezért a pedagógiai programról, mint legfontosabb intézményi dokumentumról való döntés során a társadalmi részvétel biztosítása fontos feladat.
- Ellene: a pedagógiai program belső szakmai, pedagógiai dokumentum, létrehozásában és elfogadásában ne vegyenek részt külső szakemberek és szervezetek.

A „B” variációval kapcsolatos érvek:

- Mellette: Lényegesen növelni kell a nevelőtestület autonómiáját, ez a pedagógiai program elfogadására vonatkozó javaslattal is segíthető. A javasolt megoldás demokratikusabb a törvénytervezetben szereplőnél.

Pedagógus-továbbképzési program – A törvénytervezet Nkt. 83. § (2) bekezdés g) pontjára vonatkozó rendelkezése

Javaslat:

Törölni kell a fenntartó általános jóváhagyási jogát, és csak a „programjának azon továbbképzéseit” hagyhassa jóvá, „amelyek esetén a fenntartóra többletkötelezettség hárul”.

Indoklás:

A továbbképzés „igazi belső ügy”, a pedagógiai célok elérését szolgáló eszköz. Az intézménynek kizárólagos autonómiája kell, hogy legyen az eszközök meghatározásában, a fenntartó részvétele a tartalmi kérdések eldöntésében indokolatlan.

4. AZ IGAZGATÓI PÁLYÁZATRÓL ÉS FELMENTÉSRŐL**A törvénytervezet Púétv. 37. §-a (6)-(21) bekezdéseit; Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés f) pontját érintő javaslatai****Javaslat:**

A fenntartó legyen köteles kikérni a nevelőtestület, a szülői és a diákszervezetek véleményét. Ha három véleményből kettő negatív, új pályázatot kelljen kiírni. Ha egy vélemény negatív, a fenntartó törekedjen konszenzusra egyeztetések útján; ha ez sikertelen, a kinevezés után egy évvel kötelező értékelést kelljen tartani az érintett szervezetekkel.

Indoklás:

Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a szülői közösségeknek és a diákoknak is legyen véleményezési joguk. Kerülni kell a vétőjogot (ami indokolatlanul korlátozna), de jelentős ellenállás esetén garantálni kell a demokratikus részvételt és a döntés hatásainak alapos elemzését.

Javaslat:

Rendelkezni szükséges a felmentés kezdeményezési lehetőségéről is. Javasoljuk, hogy erre az intézményi tanácsnak, az iskolaszéknek és a nevelőtestületnek is legyen joga (ezen szervezetek hiányában l. az SZMSZ-nél javasolt szabályozást)

Indoklás:

Javaslatunk megegyezik a korábbi szabályozással. A lehetőségre jelen helyzetben nagy szükség van, hiszen meg kell oldani, hogy az iskolák megszabadulhassanak a korábban rájuk erőltetett igazgatóktól.

További javaslatok:

- A miniszter legyen köteles nyilvánosan indokolni a pályázati döntést, különösen, ha az ellentétes az iskola véleményével.
- Technikai pontosítások: a jogszabály használjon többes számot a „szakmai munkaközösség” kifejezésnél; tisztázni kell, hogy az alkalmazotti közösség az egész pályázatról formál-e véleményt; az értekezlet határozatképességéhez több mint kétharmados jelenléteket kell előírni; valamint az „amelyen belül” kifejezést „ameddig” szóra kell cserélni.

A köznevelésben foglalkoztatottak tanácsa**A törvénytervezet Púétv. 154/E. § (6) bekezdéséről; Korm. rendelet tervezetének 129/H. § (1), (2) és 129/J. § (4) bekezdéséről szóló részei**

Javaslat:

A tervezetnek a köznevelésben foglalkoztatottak tanácsával kapcsolatos részeit vonják vissza.

Mivel nem tartjuk megfelelőnek átgondolásra alkalmas adó egyeztetés nélküli folyamattal elfogadni az új szabályozást, ezért nem fűzzük hozzá az észrevételeinket a konkrét pontokhoz. Annyit azonban megjegyzünk, hogy tervezetben megjelölt alacsony választási küszöbök (30%, 20%, 15%) nem adnak megfelelő legitimitást a testületnek.

Indoklás:

- Korai a kérdéssel foglalkozni, nincsenek kialakult fenntartói keretek, és nem sürgeti semmi a szerveződés létrehozását. Hosszabb egyeztetésre van szükség a szakszervezetekkel, érdemes megvárni a valós társadalmi igény megjelenését. A tanácsok létrehozása erősen megosztó. Bár sokan vannak, akik a demokratikus jogok kiterjesztésének lehetőségét látják benne, a szakszervezetek ellenséges lépésnek tartják, mivel ez az oktatásban a dolgozói érdekvédelem megkettőződését jelenti. Mások a bevonható szűkös humán kapacitás szétaprózódásától félnek a kettős lehetőséggel. jelenti.

5. IGAZGATÓ MUNKÁLTATÓI JOGA

A törvénytervezet a Púétv. 17. § (2) bekezdéséről

Üdvözljük, hogy az igazgatók visszakapják a teljeskörű munkáltatói jogkört.

Probléma:

A tervezet szerint a fenntartó akkor írhatja felül az igazgatói döntést, ha annak finanszírozási oka van. Azonban eddig is az volt a probléma, hogy a finanszírozás a teljes tankerületre vonatkozott, és ha kevés volt a pénz, önkényesen dönthetett a tankerület arról, melyik iskola nem kapja meg pl. a teljes finanszírozott óraszámot. Erre kellene valamilyen megoldás.

Javaslat:

Rögzíteni kell, hogy a fenntartó nem utasíthatja el a jogszabály szerint az intézménynek járó státusz betöltését (pl. NOKS munkakörök).

6. SZAKSZERVEZETI KÉPVISELET ÉS SZTRÁJKJOG

A törvénytervezet a Púétv. 136. §, 144. § és 146. § paragrafusairól; Púétv. VII. fejezetébe bekerülő új, 22/B. alcím alatt található 154/G. § és 154/H. § paragrafusairól

Úgy gondoljuk, hogy ezekről a kérdésekről a szakszervezetekkel külön is egyeztetni kell.

Saját véleményét nem kívánunk kialakítani, támogatjuk a szakszervezetek véleményét.

2026. jūnijs 27.